

2023/2779

12.12.2023.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/2779

od 6. rujna 2023.

o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže utvrđuju kriteriji za identifikaciju subjekata bankarstva u sjeni iz članka 394. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012⁽¹⁾, a posebno njezin članak 394. stavak 4. četvrti podstavak,

budući da:

- (1) Bankarstvo u sjeni može dovesti do povećanog rizika za finansijsku stabilnost. Taj se rizik ublažava izdavanjem odobrenja za rad i nadzorom u skladu s pravom Unije. Stoga je primjerno utvrditi da se subjekti koji podliježu takvom odobrenju i nadzoru ne smatraju subjektima bankarstva u sjeni. U tu je svrhu potrebno pobliže utvrditi to pravo Unije.
- (2) Tijekom nedavne krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 novčani fondovi imali su ozbiljne probleme s likvidnošću. Postalo je jasno da rizici povezani s novčanim fondovima, posebno u stresnim tržišnim uvjetima, nisu u potpunosti smanjeni postojećim bonitetnim zahtjevima u Uniji i da stoga mogu dovesti do povećanog rizika za finansijsku stabilnost. Stoga bi izloženosti prema novčanim fondovima trebalo smatrati izloženostima prema subjektima bankarstva u sjeni.
- (3) Alternativni investicijski fondovi koji znatno koriste finansijsku polugu nose dodatne rizike za koje se s bonitetnog stajališta ne smatra da su odgovarajuće ublaženi zahtjevima koji su propisani njihovim upraviteljima imovinom u skladu s Direktivom 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾. Stoga institucije trebaju alternativne investicijske fondove smatrati subjektima bankarstva u sjeni ako ta poduzeća znatno koriste finansijsku polugu, odobravaju kredite u svojem redovnom poslovanju ili za vlastiti račun kupuju izloženosti u obliku financiranja trećih strana.
- (4) Institucije ne bi trebale subjektima bankarstva u sjeni smatrati finansijske institucije koje se tretiraju kao institucije za izračun rizikom ponderirane imovine u skladu sa standardiziranim pristupom iz članka 119. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 jer te finansijske institucije imaju odobrenje za rad i nadziru ih nadležna tijela te podliježu bonitetnim zahtjevima koji su po pouzdanosti usporedivi sa zahtjevima koji se primjenjuju na institucije.
- (5) Zbog svoje javne ili poljavne prirode ili statusa zadruge određeni su subjekti izričito isključeni iz područja primjene Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁾, Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴⁾ i Uredbe (EU) br. 575/2013. Zato institucije ne bi trebale te subjekte smatrati subjektima bankarstva u sjeni.

⁽¹⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjenama Direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te Uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

- (6) Člankom 4. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ određena društva za osiguranje i reosiguranje zbog svoje se veličine isključuju iz područja primjene te direktive. Budući da su to mala poduzeća, ne predstavljaju znatan rizik za finansijsku stabilnost. Zato institucije ne bi trebale ta poduzeća smatrati subjektima bankarstva u sjeni.
- (7) Aktivnosti kreditnog posredovanja subjekata koji su dio nefinansijske grupe, a koje se obavljaju u ime drugih subjekata unutar te nefinansijske grupe, ograničenog su opsega. Zato ne predstavljaju znatan rizik za finansijsku stabilnost pa ih ne bi trebalo identificirati kao subjekte bankarstva u sjeni.
- (8) Subjekte koje na konsolidiranoj osnovi nadziru institucije koje podliježu bonitetnim zahtjevima iz Uredbe (EU) br. 575/2013 ne bi trebalo identificirati kao subjekte bankarstva u sjeni jer su rizici tih subjekata zabilježeni na konsolidiranoj razini.
- (9) Temeljna načela Bazelskog odbora za učinkovit nadzor banaka međunarodno su dogovorena načela i čvrst temelj za regulaciju, nadzor, upravljanje i upravljanje rizicima bankarskog sektora zemlje. Institucija iz treće zemlje koja ima odobrenje za rad i nadzire je nadzorno tijelo koje primjenjuje ta temeljna načela Bazelskog odbora stoga ne bi trebala predstavljati znatan rizik za finansijsku stabilnost niti bi je trebalo identificirati kao subjekt bankarstva u sjeni.
- (10) Iz istog razloga društva kćeri matičnog društva koje ima odobrenje za rad i koje se nadzire u skladu s temeljnim načelima Bazelskog odbora te koja su na konsolidiranoj osnovi uključena u bonitetnu konsolidaciju i nadzor tog matičnog društva ne bi se trebala smatrati subjektima bankarstva u sjeni.
- (11) U točkama 1., 2., 3., 6., 7., 8. i 10. Priloga I. Direktivi 2013/36/EU određene usluge i aktivnosti navedene su kao bankarske. Međutim, postoje i druge usluge i aktivnosti koje obavljaju određeni subjekti, a vrlo su slične tim bankarskim uslugama i aktivnostima ako uključuju promjenu dospijeća, promjenu likvidnosti, finansijsku polugu ili prijenos kreditnog rizika. Te bi usluge i aktivnosti stoga trebalo smatrati bankarskim uslugama i aktivnostima za identifikaciju subjekata bankarstva u sjeni.
- (12) Ova se Uredba temelji na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Komisiji dostavilo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo.
- (13) Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo provelo je otvoreno javno savjetovanje o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba, analiziralo je moguće povezane troškove i koristi te zatražilo savjet Interesne skupine za bankarstvo osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Kriteriji za identifikaciju subjekata bankarstva u sjeni

1. Institucije kao subjekt bankarstva u sjeni identificiraju:

- (a) svaki subjekt koji nudi bankarske usluge ili obavlja bankarske aktivnosti kako je utvrđeno u članku 2. te koji nema odobrenje za rad i ne nadzire se u skladu s bilo kojim od akata Unije iz Priloga ovoj Uredbi;

⁽⁵⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

- (b) svaki subjekt za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire kako je definirano u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (⁷) ako ti subjekti imaju odobrenje za rad kao novčani fondovi iz članka 4. Uredbe (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća (⁸);
- (c) svaki alternativni investicijski fond kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU, ako se primjenjuje barem jedno od sljedećeg:
 - i. alternativni investicijski fond ima odobrenje za rad kao novčani fond iz članka 4. Uredbe (EU) 2017/1131;
 - ii. alternativni investicijski fond znatno koristi finansijsku polugu kako je utvrđeno u članku 111. stavku 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 231/2013 (⁹);
 - iii. alternativnom investicijskom fondu nije zabranjeno odobravanje kredita u redovnom poslovanju ili kupnja izloženosti u obliku financiranja treće strane za vlastiti račun na temelju njegovih pravila ili osnivačkih akata.

2. Odstupajući od stavka 1., institucije ne identificiraju sljedeće subjekte kao subjekte bankarstva u sjeni:

(a) finansijske institucije čije se izloženosti tretiraju u skladu s člankom 119. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(b) svaki subjekt isključen iz područja primjene jednog od sljedećeg:

- i. Direktive 2013/36/EU;
- ii. Uredbe (EU) br. 648/2012;
- iii. Direktive 2009/138/EZ;
- iv. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(c) svaki subjekt izuzet iz primjene jednog od sljedećeg:

- i. Direktive 2013/36/EU;
- ii. Uredbe (EU) br. 648/2012;
- iii. Direktive 2009/138/EZ;
- iv. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(d) svaki subjekt koji je dio nefinansijske grupe čija je glavna djelatnost obavljanje aktivnosti kreditnog posredovanja za svoje matično društvo, njegova društva kćeri ili druga društva kćeri svojeg matičnog društva;

(e) svaki subjekt koji na konsolidiranoj osnovi nadzire instituciju;

(f) svaki subjekt s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koji ispunjava jedan od sljedećih kriterija:

- i. subjekt ima odobrenje za rad i nadzire ga nadzorno tijelo treće zemlje u skladu s temeljnim načelima Bazelskog odbora za učinkovit nadzor banaka;
- ii. regulatorni režim treće zemlje, u skladu s kojim subjekt ima odobrenje za rad i podliježe nadzoru, priznat je kao istovrijedan režimu koji se u Uniji primjenjuje na takve subjekte u skladu s odredbama o istovrijednosti iz primjenjivog pravnog akta Unije iz Priloga;
- iii. subjekt koji na konsolidiranoj osnovi nadzire institucija koja ima odobrenje za rad i nadzire je nadzorno tijelo iz treće zemlje koje primjenjuje bankarske propise i provodi nadzor na osnovi temeljnih načela Bazelskog odbora za učinkovit nadzor banaka.

(⁷) Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklajivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

(⁸) Uredba (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o novčanim fondovima (SL L 169, 30.6.2017., str. 8.).

(⁹) Delegirana uredba Komisije (EU) br. 231/2013 od 19. prosinca 2012. o dopuni Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na izuzeća, opće uvjete poslovanja, depozitare, finansijsku polugu, transparentnost i nadzor (SL L 83, 22.3.2013., str. 1.).

Članak 2.

Bankarske usluge i aktivnosti

1. Za potrebe članka 1. bankarske usluge i aktivnosti jesu sljedeće:
 - (a) aktivnosti iz točaka 1., 2., 3., 6., 7., 8. i 10. Priloga I. Direktivi 2013/36/EU;
 - (b) sve druge usluge ili aktivnosti koje uključuju promjenu dospijeća, promjenu likvidnosti, financijsku polugu ili prijenos kreditnog rizika.
2. Odstupajući od stavka 1., aktivnosti i usluge koje obuhvaćaju poravnjanje kako je definirano u članku 2. točki 3. Uredbe (EU) br. 648/2012 ne smatraju se bankarskim uslugama i aktivnostima.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 6. rujna 2023.

Za Komisiju

Predsjednica

Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Zakonodavstvo Unije iz članka 1. stavka 1. točke (a) i članka 1. stavka 2. točke (f) podtočke ii.

1. Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾
2. Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾
3. Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾
4. Direktiva (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾
5. Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾
6. Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾
7. Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾
8. Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾
9. Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾
10. Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾
11. Direktiva (EU) 2016/2341 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾
12. Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾
13. Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i kojom se izmjenjuje Uredba (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredabu (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014 (SL L 314, 5.12.2019., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnom nadzoru nad investicijskim društvima i izmjeni direktive 2002/87/EZ, 2009/65/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU i 2014/65/EU (SL L 314, 5.12.2019., str. 64.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

⁽⁶⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

⁽⁹⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2016/2341 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 354, 23.12.2016., str. 37.).

⁽¹²⁾ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktive 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190.).

⁽¹³⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklajivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

-
- 14. Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾
 - 15. Uredba (EU) 2015/760 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾
 - 16. Uredba (EU) br. 346/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾
 - 17. Uredba (EU) br. 345/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾
-

⁽¹⁴⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjenama Direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te Uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2015/760 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o europskim fondovima za dugoročna ulaganja (SL L 123, 19.5.2015., str. 98.).

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) br. 346/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o europskim fondovima za socijalno poduzetništvo (SL L 115, 25.4.2013., str. 18.).

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) br. 345/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o europskim fondovima poduzetničkog kapitala (SL L 115, 25.4.2013., str. 1.).